

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๕๕

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิคมมหาชน

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิคมมหาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จัดตั้งเกินเก้าสิบวันนับจนสิ้นปีปฏิทินจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่าพรรคนิคมมหาชนไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเวลาที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าว เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิคมมหาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคนิคมมหาชน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบและส่งสำเนาคำร้องให้พรรคนิคมมหาชนในฐานะผู้ถูกร้องทราบ

พรรคนิคมมหาชนผู้ถูกร้อง ส่งคำชี้แจง เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า พรรคนิคมมหาชน ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินกิจการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพรรค การจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพรรค ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว พรรคนิคมมหาชนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคจัดหามาเอง มิใช่ทุนสนับสนุน

จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพรรคนิติมหาชนมิได้รับหนังสือเตือนจาก นายทะเบียนพรรคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว ดังนั้น การที่พรรคนิติมหาชน จัดส่งรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) เกินกำหนด เวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มีได้เจตนาหรือจงใจที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยื่นรายงาน การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองภายในกำหนดแต่ประการใด ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้อง ของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบคำชี้แจง ของหัวหน้าพรรคนิติมหาชนแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคนิติมหาชน ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียน ทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้น ยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมือง ย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา แล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบให้พรรคการเมืองนั้น” ซึ่งก็ปรากฏว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว พรรคนิติมหาชน ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งพรรคนิติมหาชนเป็นผู้ถูกร้องก็ยอมรับในข้อนี้ ตามคำชี้แจง ของผู้ถูกร้องที่ว่า ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองใหม่ ได้ดำเนินการเผยแพร่นโยบายของพรรค จัดหา สมาชิกพรรค ตั้งสาขาพรรคตลอดทั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างๆ โดยใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ของผู้ถูกร้อง มิได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด การไม่ได้รายงานการดำเนินการ กิจการของพรรคการเมืองภายในกำหนดเป็นความบกพร่องผิดพลาดอันควรได้รับความปรานี ทั้งผู้ถูกร้อง ไม่เคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น เห็นว่าไม่อาจรับฟังมาเป็นเหตุลบล้างบัญญัติ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าวได้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มิได้

กำหนดให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองต้องเตือนก่อนและไม่มีบทบัญญัติให้ยกเว้นได้ ในกรณีพรรคการเมืองดำเนินกิจการพรรคด้วยค่าใช้จ่ายตัวเอง ดังนี้ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคนิติมหาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังได้วินิจฉัยข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคนิติมหาชน

นายศักดิ์ เตชะชาลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ